

Gazeta

SZKOLNA

PISZEMY DLA NAUCZYCIELI OD 1999 ROKU

tygodnik nr 49 (479), rok XI, 8 grudnia 2009 roku, cena 6 zł (w tym 0% VAT), ISSN 1508-6593, nr indeksu 32 1664, wydaje Gazeta Szkolna Sp. z o.o.

**Prenumerata 2010
zamów już dziś!
wypełnij kupon na str. 21**

Gimnazja – pozostawić, zreformować czy zlikwidować?

Są przynajmniej dwa powody, aby podjąć próbę znalezienia odpowiedzi na określony w tytule dylemat. Po pierwsze – niedawno minęła dziesiąta rocznica przyjęcia pierwszych uczniów do tego nowo utworzonego, w ramach ówczesnej reformy strukturalnej, typu szkoły.

TEKST: WŁODZISŁAW KUZITOWICZ

Po drugie – właśnie przed kilkoma dniami politycy PiS-u, ustami jednego z liderów Zespołu Pracy Państwowej odpowiedzialnego za przygotowanie pakietu projektów aktów prawnych w zakresie oświaty, kultury i nauki – prof. Ryszarda Terleckiego – zapowiedzieli likwidację gimnazjów i powrót do 8-letniej szkoły podstawowej i 4-letniego liceum. Już choćby z tego drugiego powodu rząd premiera Tuska będzie zmuszony do zajęcia w tej sprawie określonego stanowiska. Czy będzie ono jedynie antytezą tezy PiS-u,

czy też zgodnie z zasadą heglowskiej dialektyki, jest szansa na jakąś syntezę? Zaczniemy od genezy. Narodzinom gimnazjów towarzyszyła żarliwa wiara jego twórców, że będzie to szkoła wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z zaniedbanych cywilizacyjnie i ekonomicznie środowisk. Projektodawcy reformy strukturalnej zapowiadali, że gimnazjum będzie szkołą o lepszej kadrze, obficiej wyposażoną w sprzęt oraz pomoce naukowe niż przeciętna szkoła podstawowa sprzed reformy. Tworzenie gimnazjów jako nowych placówek miało być także okazją do

selekcji najlepszych nauczycieli oraz nowych, twórczych i dynamicznych dyrektorów. Miały to być także szkoły o odpowiednio dużej liczbie oddziałów, a więc efektywniejsze z ekonomicznego punktu widzenia. Aby można było utworzyć tak liczne gimnazja, należało kierować do nich absolwentów kilku szkół podstawowych, co w środowiskach wiejskich zmusiło samorządy do organizowania specjalnego systemu dowozu uczniów. Również w sprawie kadry nauczycielskiej rzeczywistość daleko odbiegła od założeń modelowych. Najczęściej, co jest poniekąd zrozumiałe, pierwszeństwo w zatrudnieniu w gimnazjum mieli nauczyciele tych szkół podstawowych, z których je tworzone, czasem nawet ci, którzy mieli kwalifikacje do nauczania początkowego i musieli się przekwalifikować.

Analizę skuteczności projektu „Gimnazjum” należy zacząć od tego właśnie, koronnego, argumentu jego twórców. Od założenia, że miało ono wyrównywać szansę startu młodzieży do szkół średnich i wyższych. Aby nie być gołosłownym, wystarczy, że porównam wyniki egzaminu gimnazjalnego w podziale na kategorię środowiska, w których szkoły te pracują. Od 2002 r. systematycznie spadają gimnazjalne wyniki w gminach wiejskich i wiejsko-miejskich. Oznacza to, że trafia tam najsłabsza młodzież, którą uczą nie zawsze najlepsi nauczyciele. Jest to dowód, że najważniejszy argument przemawiający za skupieniem uczniów wywodzących się z kilku szkół podstawowych, w okresie życia zwanym adolescencją, w jednej placówce, na okres zaledwie trzech lat, nie sprawdził się! Natomiast „gołym okiem”, bez konieczności prowadzenia poważnych badań naukowych, widać liczne mankamenty tego rozwiązania.

Najbardziej dobitnie problem dysfunkcyjności tak tworzonego i zorganizowanego środowiska wychowawczego dał o sobie znać w chwili głośnego samobójstwa uczennicy jednego z gdańskich gimnazjów, które to tragiczne zdarzenie zwróciło uwagę na okoliczności, w jakich do niego doszło. A że stało się to w czasie, gdy ministrem edukacji był młody

W NUMERZE

TAJEMNICE DOLNEGO ŚLĄSKA

Dolny Śląsk kojarzy się z Wrocławiem, Kotliną Kłodzką, Karkonoszami i Górami Stołowymi. Jest to jednak region mający dużo więcej atrakcji do zaoferowania turystom. W dzisiejszym odcinku chcę polecić Państwu kilka mniej znanych ciekawostek.

Ryszard Woźnica
czytaj str. 5

ZIELONE ŚWIATŁO DLA UMYSŁÓW ŚCISŁYCH

Popyt na inżynierów, informatyków, matematyków nie jest zaspokojony. Braki specjalistów tych dziedzin sięgają już teraz w Polsce kilkudziesięciu tysięcy. A potrzeby nadal rosną. Program zamawiania kierunków o strategicznym znaczeniu dla gospodarki ma być receptą na deficyt kadr.

Bożena Borowska
czytaj str. 6-8

PRAKTYCZNIE RZECZ BIORĄC, DZIECI TO LUBIĄ

Oferta warsztatów prezentujących osiągnięcia cywilizacji i tajniki techniki wciąż się powiększa, ale nadal brakuje wystarczającej liczby propozycji. To też sygnał dla nauczycieli, żeby nowoczesne, ale nieskomplikowane doświadczenia, przeprowadzali na lekcjach. Inspiracji jest gdzie szukać.

Joanna Sopyło
czytaj str. 10

E-LEARNING JAKO WAŻNA FORMA WSPÓŁCZESNEJ EDUKACJI

Edukacja jest procesem, który ciągle się zmienia i doskonali oraz przystosowuje do wymogów zmieniającej się w szybkim tempie rzeczywistości. Współczesne czasy stawiają przed jednostką oraz całym społeczeństwem coraz większe wymagania, mające ścisły związek z szybkim postępem naukowo-technologicznym oraz związanymi z nim zmianami zachodzącymi na rynku pracy.

Grażyna Cęcelek
czytaj str. 15

